

Kako smo pasli drobnico

Na Borovljah je bilo kar nekaj družin, ki so redile ovce in koze. Pasli smo otroci. Naš teren za pašo je bil od mosta čez Savo do Strug. Med šolskim letom smo pasli samo popoldne do teme, med počitnicami pa ves dan. Pastirjev nas je bilo okrog deset, vseh starosti. Nekaj se jih še spominjam: Lojza Intiharja, Miloša Potočnika, Slavke Lagoja, Ivana Špendala ... Jaz sem imela 12 let. Za nas otroke je bila paša zabavna. Domenjeni smo bili, da vsak dan eden pazi na živali, da smo se ostali lahko brezskrbno igrali. Pekli smo krompir, koruzo in jabolka. Večkrat nas je lastnik njive napodil, ker smo po malem nabirali te »dobrote« po njivah na Belškem polju. Mislim pa, da velike škode nismo delali. Uganjali smo različne vragolije: plezali po drevju, metali kamenje, zbijali »kozy«. To je igra s praznimi konzervnimi škatlami, ki smo jih zbijali s kamni. Seveda smo se tudi sprli in stepli. Kadili smo »srobret«, enkrat tudi prave cigarete. Nekdo je prinesel celo »šteko« Drava cigaret. Pokadili smo vse. Potem smo na veliko bruhalo. Še ponoči mi je bilo slabo. Vedeli smo tudi, kam hodijo zaljubljeni in jih hodili »špegat«. Nekaj najbolj pogumnih se je kopalo v bajerju v Strugah. Bil si heroj, če si skočil s skale na koncu bajerja, saj je bila voda peklensko mrzla. Igranja in zabave je bilo na pretek, zato smo včasih na žival kar pozabili. Imeli pa smo zaveznico go. Intihar, ki je včasih opazila tudi na našo čredo.

Med počitnicami smo pekli palačinke. Seveda nismo imeli ne maščobe in ne prave ponve. Fantje so za silo oblikovali konzervne škatle. Nekdo je doma izmaknil jajce, drugi moko, mleko pa smo dobili kar na paši. Te »palačinke« so bile na pol pečene, saj nismo mogli počakati, da bi se spekle. Pojedli smo vse in nič nam ni bilo slabo. Ko je bila na vrsti za mleko naša koza, sem jo kar krepko pomolzla, da je bilo več palačink. Ko sem prišla domov, jo je hotela pomolsti še mama. Vimena so bila prazna, jaz pa tepena in morala sem spat brez večerje. Tepena sem bila s pasom ali pa sem jih dobila nekaj okrog ušes. Dogovorili smo se tudi, da bomo kuhali krompir in ga prepražili na čebuli. Za krompir in čebulo ni bil problem. To smo dobili na bližnji njivi. Jaz sem bila zadolžena za mast. Doma je nikakor nisem mogla izmakniti. Mamo pa ni imelo smisla prositi, da bi mi jo dala. Ko me je Potočnikov Miloš vprašal, če imam mast, sem seveda odkimala. Rekel mi je, a usta pa imam, da bom jedla. »Tenstan« krompir brez masti je bil ravno tako dober in nič ga ni ostalo.

Spominjam pa se žalostnega dogodka. S sosedom sva se dogovorila, da bom pasla tudi njegove ovce, za kar bom na koncu dobila plačilo. Že vnaprej sem vedela, kaj si bom kupila – lepe sandalce. Videla sem jih v izložbi in jih hodila gledat. Bile so prelepe, rdeče, z jermenčki. Še sanjala sem o njih. Ko sem prišla vsa vesela po plačilo, je sosed dejal, da je denar vzela že moja mama. Sesul se mi je svet. Neutolažljivo sem jokala in spet in spet hodila gledat moje sandalce. Sosedu sem se zasmilila in mi je sandalce vseeno kupila.

Spomin na »pašna« leta je še vedno živ prav zato, ker sem se imela tako lepo. Današnji otroci takšnega veselja ne poznajo in se zabavajo pač na drug način. To je bilo eno izmed najlepših obdobj v mojem življenju.

*Sava z Javornikom v ozadju
sredi 20. stoletja
(fototeka GMJ)*

